

billige dette, eller de ikke vilde billige — hvis den højtærede Minister kunde billige en Folkeafstemning af denne Art, har jeg ikke det mindste imod at ændre Forslaget i Overensstemmelse dermed. Jeg tror, det er mere lige til at tage en Afstemning om de to bestemte Punkter, som er nævnt her i Forslaget, medens alle Vælgere ved, hvad der danner Baggrunden derfor, men hvis den højtærede Minister ved en Ordning af den Beskaffenhed skulde blive, om jeg saa maa sige, blødgjort i Sindet, saa han virkelig gav Venstres Vælgere Lejlighed til frit at stemme om Militærspørgsmaalet, vil jeg være fuldt ud tilfredsstillet derved.

Den højtærede Minister spurgte, om vi ogsaa kunde tænke os Afstemning om andre Spørgsmaal, f. Eks. om Arbejdsløshedskasserne. Jeg antager, den højtærede Minister vælger dette bestemte Emne i en vis Forestilling om, at der skulde være et godt Sindelag til at gaa mod Udgifter dertil; det lægger jeg imidlertid ikke megen Vægt paa. Jeg kan kun svare, at vi har gennem tidligere Forslag om Ændringer i Grundloven eller ved vore Udtalelser med Hensyn til Folkeafstemningssystemet erklæret os for Tilhængere af, at der aabnes Adgang til Folkeafstemning i vigtige Spørgsmaal, hvor betydningsfulde Dele af Rigsdagen eller et betydningsfuldt Antal af de danske Vælgere begærer det. I saadanne Tilfælde er vi i al Almindelighed Tilhængere af en grundlovssikret Adgang til Folkeafstemning, og vi anser det ikke for en Svækkelse eller Forringelse af det parlamentariske System, tværtimod, det er vor Opfattelse, at det parlamentariske System, der i disse Aar gennemgaar en Prøvetid, hvoraf det maaske ikke i alle Henseender kommer ganske uskadt ud, vil blive i høj Grad styrket og faa Betingelser for ny Udvikling af bedre Karakter end i den senere Tid netop ved, at der som et fast Led i de forskellige Forfatninger indføres et Folkeafstemningssystem. Men Vejen derfor kan meget vel banes gennem Afstemninger i betydningsfulde Spørgsmaal, thi vor Grundlov giver allerede nu fuld Adgang dertil; der er efter Grundlovens Regler ingen Vanskeligheder ved at foretage en saadan Afstemning, og vi har i saa Henseende Vidnesbyrdet gennem den Afstemning, som fandt Sted netop om det vestindiske Spørgsmaal. — Jeg skal da paa ny anbefale dette Forslag.

I. A. Hansen: Jeg skal paa mit Partis Vegne udtale, at vi maa modsætte os dette Forslag. Vi er i Princippet ikke Tilhængere af Folkeafstemninger som for-

fatningsmæssigt Led, vi holder paa Repræsentationssystemet og ønsker ikke at svække Rigsdagens eller dens Medlemmers Ansvarfølelse ved at lægge de Spørgsmaal, man ikke kan blive enig om herinde, ud til direkte Afgørelse af Vælgere. At man en enkelt Gang har gjort en Undtagelse, er en Sag for sig; men det, det i 1916 drejede sig om, Afstaaelse af en dansk Koloni, kan dog paa ingen Maade sammenlignes med det; der nu er Tale om, et rent indrepolitisk Spørgsmaal, der maa finde sin Afgørelse paa samme Maade som andre indrepolitiske Spørgsmaal, nemlig gennem de ordinære Rigsdagsvalg.

Men dernæst er det, som det ærede Medlem Hr. P. Munch ønsker at forelægge Vælgere til direkte Afgørelse, som det er sagt af den højtærede Forsvarsminister, ikke et konkret Spørgsmaal, ikke et bestemt udformet Spørgsmaal, men et kompliceret Spørgsmaal, det er egentlig 3 Spørgsmaal. Det, det ærede Medlem ønsker at lade folkeafstemme om, er, om Folketingsvælgere billiger, at Hær og Flaade omdannes til et Vagtkorps og en Statsmarine — „Vagtkorps“ og „Statsmarine“ kan jo underkastes 17 forskellige Fortolkninger! Det ærede Medlem ønsker endvidere at spørge Vælgere, om de billiger, at det til Vagtkorps og Statsmarine fornødne Mandskab tilvejebringes uden Anvendelse af tvungen Værnepligt — det er jo ikke noget positivt Standpunkt, det er et ganske negativt Spørgsmaal; der spørges ikke om, hvad der skal erstatte den tvungne Værnepligt, om det skal være Lejetropper eller den besynderlige Mellemting mellem en lejet Hær og en værnepligtig Hær, som tidligere er foreslaaet af det ærede Medlem Hr. P. Munch. Og endelig skal Vælgere spørges, om de billiger, at de aarlige Udgifter til Vagtkorps og Statsmarine ikke kommer til at overstige 16 Mill. Kr. Hvordan i al Verden skal jævne, almindelige Vælgere kunne afgøre, om det skal koste 16 eller 16¼ eller maaske 17 Mill. Kr.?

Det ærede Medlem siger, at Baggrunden er det Forslag, som ligger i Landstinget. Saa forstaaer jeg ikke, hvorfor man ikke har foretrukket at sende det Forslag ud til Folkeafstemning i Stedet for det underlige Ruskomsnusk, som er rørt sammen i det Forslag, her foreligger til Behandling.

Jeg fraraader altsaa Vedtagelsen af dette Lovforslag, som vi fra vor Side maa betragte som en ren og skær politisk Demonstration. De ærede Forslagsstillere er jo bekendt med, at der i begge Rigsdagens Ting er et Flertal imod deres saakaldte